

Bài báo nghiên cứu

BIỆN PHÁP GIÁO DỤC CHỦ NGHĨA YÊU NƯỚC CHO SINH VIÊN TRONG DẠY HỌC MÔN ĐƯỜNG LỐI QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

*Huỳnh Văn Sơn, Nguyễn Linh Phong**

Trường Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh, Việt Nam

**Tác giả liên hệ: Nguyễn Linh Phong – Email: phongnl@hcmue.edu.vn*

Ngày nhận bài: 23-4-2026; Ngày nhận bài sửa: 03-5-2026; Ngày duyệt đăng: 22-5-2026

TÓM TẮT

Giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên trong dạy học môn Đường lối quốc phòng và an ninh (ĐLQP&AN) của Đảng Cộng sản Việt Nam giữ vai trò thiết thực trong việc bồi dưỡng bản lĩnh chính trị và góp phần hình thành ý thức trách nhiệm bảo vệ Tổ quốc. Xuất phát từ việc nghiên cứu lý luận và khảo sát thực trạng tại các trường đại học trên địa bàn Thành phố Hồ Chí Minh (TPHCM), bài viết đề xuất các biện pháp giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên trong dạy học môn ĐLQP&AN của Đảng Cộng sản Việt Nam theo tiến trình giáo dục, bao gồm: xác định mục tiêu, nội dung; lựa chọn hình thức và phương pháp giáo dục phù hợp; tổ chức hoạt động giáo dục theo quy trình khoa học; và đổi mới hình thức, phương pháp kiểm tra đánh giá. Các biện pháp được xây dựng trên cơ sở bảo đảm các nguyên tắc giáo dục, góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên tại TPHCM trong bối cảnh hiện nay.

Từ khóa: Thành phố Hồ Chí Minh; giáo dục chủ nghĩa yêu nước; môn Đường lối quốc phòng và an ninh; biện pháp

1. Mở đầu

Trong bối cảnh Việt Nam bước vào giai đoạn phát triển mới với nhiều thời cơ và thách thức đan xen, yêu cầu về củng cố, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, giữ vững ổn định chính trị – xã hội và tăng cường sức mạnh đoàn kết toàn dân tộc trở nên cấp thiết (The Communist Party of Viet Nam, 2026). Chủ nghĩa yêu nước, với sứ mệnh là giá trị cốt lõi và động lực tinh thần to lớn của dân tộc Việt Nam, tiếp tục giữ vai trò nền tảng trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc (Nguyen et al., 2024). Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đảng Cộng

Cite this article as: Huynh, V. S., & Nguyen, L. P. (2026). Measures for educating patriotism among university students in the teaching of the communist party of Viet nam's national defense and security guidelines at universities in Ho Chi Minh City. *Ho Chi Minh City University of Education Journal of Science*, 23(7), 1676-1686. [https://doi.org/10.54607/hcmue.js.23.7.5749\(2026\)](https://doi.org/10.54607/hcmue.js.23.7.5749(2026))

sản Việt Nam luôn khẳng định giáo dục chủ nghĩa yêu nước là nhiệm vụ trọng tâm của công tác giáo dục chính trị tư tưởng, đặc biệt đối với thế hệ trẻ.

Trong hệ thống các môn học ở bậc đại học, Đường lối quốc phòng và an ninh của Đảng Cộng sản Việt Nam là một môn học trong chương trình Giáo dục quốc phòng và an ninh. Môn học có vị trí quan trọng góp phần bồi dưỡng thế giới quan, rèn luyện bản lĩnh chính trị và ý thức trách nhiệm công dân cho sinh viên (Ministry of Education and Training, 2020). Bên cạnh những thành quả đạt được, thực tiễn cho thấy hiệu quả giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên ở một số cơ sở đào tạo chưa tương xứng với mục tiêu đặt ra; nội dung và phương pháp giảng dạy còn thiếu sự gắn kết chặt chẽ với thực tiễn và chưa phát huy đầy đủ tính tích cực của người học (Huynh et al., 2025, p.2092).

TPHCM là trung tâm kinh tế – xã hội trọng điểm của cả nước và là địa bàn chiến lược về quốc phòng – an ninh, nơi tập trung đông đảo sinh viên và người lao động. Trước những tác động của toàn cầu hóa, chuyển đổi số và các thách thức an ninh phi truyền thống, việc nghiên cứu và đề xuất các biện pháp giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên trong dạy học môn ĐLQP&AN của Đảng Cộng sản Việt Nam ở trường đại học tại TPHCM có ý nghĩa quan trọng cả về lý luận và thực tiễn, góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên trên địa bàn thành phố trong tình hình mới.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Nhóm tác giả sử dụng phương pháp nghiên cứu hỗn hợp, kết hợp phương pháp định tính và định lượng nhằm phân tích, tổng hợp lý thuyết, khảo sát, đánh giá thực trạng làm cơ sở để đề xuất các biện pháp giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên trong dạy học môn ĐLQP&AN của Đảng Cộng sản Việt Nam ở các trường đại học tại TPHCM.

Phương pháp định lượng được thực hiện thông qua khảo sát bằng bảng hỏi với thang đo Likert 5 mức độ, dữ liệu được xử lý bằng phần mềm SPSS. Ngoài nghiên cứu cơ sở lý luận, phương pháp định tính được đề phòng vấn sâu và nghiên cứu trường hợp nhằm làm rõ thực trạng.

2.2. Kết quả nghiên cứu

2.2.1. Cơ sở lý luận về giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên trong dạy học môn ĐLQP&AN của Đảng Cộng sản Việt Nam

Giáo dục chủ nghĩa yêu nước (GDCNYN) là quá trình tác động đa chiều, có mục đích và hệ thống thông qua việc truyền thụ tri thức, bồi dưỡng tình cảm và rèn luyện ý chí, nhằm hình thành tinh thần cống hiến cho sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc (Phung, 2006; Dong, 2018, p.43). Khái niệm này được xây dựng trên nền tảng của chủ nghĩa yêu nước, đó là hệ thống những quan điểm, tư tưởng và tình cảm đối với đất nước, là giá trị văn hóa truyền thống bền vững và động lực tinh thần to lớn của khối đại đoàn kết dân tộc (Hoang, 1998; Ngo, 2005; Phung, 2007; Central Department of Propaganda and Education, 2018). Ở cả bình diện quốc tế và trong nước, GDCNYN đóng vai trò nền tảng trong việc định hình văn

hóa chính trị, trách nhiệm công dân và lòng trung thành với độc lập, tự do của quốc gia (Omelchenko et al., 2015; Peters et al., 2008; Ngo, 2019). Nội hàm GDCNYN hiện nay không chỉ dừng lại ở niềm tự hào về truyền thống chống ngoại xâm (Ho Chi Minh, 2011) mà còn gắn liền với ý thức trách nhiệm, khát vọng phát triển đất nước, ý chí tự lực tự cường và kiên quyết bảo vệ lợi ích quốc gia trong bối cảnh hội nhập (Nguyen et al., 2024, p.136).

Từ cơ sở lí luận trên, khái niệm GDCNYN cho sinh viên trong dạy học môn ĐLQP&AN của Đảng Cộng sản Việt Nam được xác định là quá trình sư phạm có mục đích, do giảng viên chủ đạo tổ chức thông qua nội dung và phương pháp giảng dạy đặc thù của môn học nhằm bồi dưỡng lòng yêu nước, niềm tự hào dân tộc và ý thức trách nhiệm bảo vệ Tổ quốc. Luận cứ để hình thành khái niệm này xuất phát từ vị trí, vai trò của môn học, đây là môn lí luận chính trị nền tảng, trực tiếp trang bị thế giới quan khoa học và bản lĩnh chính trị, quân sự cho người học. Việc lồng ghép GDCNYN vào môn học này mang ưu thế tuyệt đối trong việc chuyển hóa những giá trị yêu nước trừu tượng thành nhận thức chính trị sắc bén, kỉ luật quân sự và hành động thực tiễn. Qua đó, sinh viên vừa được trang bị tri thức quốc phòng, an ninh, vừa hình thành ý thức cảnh giác cách mạng, sẵn sàng đóng góp vào sự nghiệp bảo vệ đất nước trong tình hình mới.

2.2.2. Thực tiễn hoạt động GDCNYN cho sinh viên trong dạy học môn ĐLQP&AN của Đảng Cộng sản Việt Nam tại TPHCM

TPHCM là trung tâm kinh tế, văn hóa và giáo dục lớn của cả nước, đồng thời là địa bàn có hệ thống cơ sở giáo dục đại học đa dạng về loại hình và ngành nghề đào tạo. Với đặc điểm năng động và hội nhập cao, đây là môi trường tiêu biểu để nghiên cứu thực trạng giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên trong bối cảnh mới. Nhằm đánh giá hiệu quả GDCNYN trong dạy học môn ĐLQP&AN của Đảng Cộng sản Việt Nam, nghiên cứu được tiến hành tại 10 trường đại học đại diện cho 21 nhóm ngành đào tạo trên địa bàn TPHCM. Đối tượng khảo sát gồm giảng viên trực tiếp giảng dạy môn học và sinh viên đang theo học. Kết quả thu về 120 phiếu khảo sát hợp lệ của giảng viên và 1265 phiếu khảo sát hợp lệ của sinh viên. Khảo sát được thực hiện bằng bảng hỏi thang đo Likert 5 mức độ, dữ liệu được xử lí bằng phần mềm SPSS 26.0. Hệ số tin cậy Cronbach's Alpha của các nhóm biến đều đạt trên 0.9, cho thấy thang đo có độ tin cậy cao. Kết quả khảo sát là cơ sở thực tiễn quan trọng để nhận diện các yếu tố tác động và đề xuất biện pháp nâng cao hiệu quả GDCNYN trong dạy học môn học này.

Bảng 1. Tổng hợp kết quả khảo sát thực trạng giáo dục chủ nghĩa yêu nước trong môn học

Tiêu chí đánh giá	Điểm trung bình (Giảng viên)	Điểm trung bình (Sinh viên)
1. Nhận thức về vai trò của giáo dục chủ nghĩa yêu nước	4,02-4,10	3,99-4,00
2. Mức độ thực hiện các nội dung giáo dục chủ nghĩa yêu nước	3,95-3,98	3,97-4,01
3. Mức độ hiệu quả của các hình thức giáo dục	3,93-4,01	3,97-3,99
4. Mức độ hiệu quả trong sử dụng các phương pháp giảng dạy	3,96-4,03	3,99-4,01

(Ghi chú: Khảo sát thực hiện trên 120 giảng viên và 1265 sinh viên tại 10 trường đại học tại TPHCM. Các thang đo đều đạt hệ số tin cậy Cronbach's Alpha > 0.8).

Kết quả khảo sát tại các cơ sở giáo dục đại học trên địa bàn TPHCM phản ánh một bức tranh thực tiễn tương đối tích cực với sự đồng thuận cao giữa giảng viên và sinh viên.

Thứ nhất, về nhận thức, cả hai nhóm đối tượng đều đánh giá rất cao vai trò của GDCNYN (ĐTB dao động từ 3,99 đến 4,10). Giảng viên và sinh viên đều nhất trí rằng môn học không chỉ thuần túy cung cấp kiến thức quốc phòng mà còn giữ vai trò then chốt trong việc rèn luyện ý chí, bồi dưỡng lí tưởng cách mạng và định hướng hành động công hiến.

Thứ hai, về mức độ thực hiện, các giá trị cốt lõi như khơi dậy khát vọng phát triển đất nước, giáo dục ý thức bảo vệ chủ quyền và lòng tự hào dân tộc đều được lồng ghép thường xuyên vào bài giảng (ĐTB từ 3,95 đến 4,01), được sinh viên ghi nhận và phản hồi tích cực. Thứ ba, về hình thức và phương pháp sư phạm, công tác GDCNYN đã có sự đa dạng hóa. Bên cạnh việc dạy học chính khóa, các hoạt động sinh hoạt chính trị, hội thảo chuyên đề và phương pháp giảng dạy như thuyết trình, đàm thoại, thực hành trải nghiệm được sử dụng linh hoạt và mang lại hiệu quả khá cao (ĐTB từ 3,93 đến 4,03).

Tuy nhiên, thực tiễn cũng chỉ ra một số hạn chế: Phương pháp giảng dạy ở một số nội dung vẫn còn thiên về truyền thụ kiến thức lí luận một chiều, chưa phát huy tối đa tư duy phản biện của người học. Hình thức tự giáo dục (tự học) của sinh viên đạt điểm số thấp nhất trong các hình thức khảo sát. Thực tế này đòi hỏi cần có các biện pháp sư phạm chuyên sâu, hệ thống hơn để GDCNYN thực sự đi vào chiều sâu và chuyển hóa thành hành động tự giác.

Từ kết quả khảo sát có thể khẳng định, thực tiễn hoạt động GDCNYN cho sinh viên trong dạy học môn ĐLQP&AN của Đảng Cộng sản Việt Nam tại TPHCM được triển khai tương đối đồng bộ và đạt hiệu quả tích cực. Sinh viên có nhận thức cao về vai trò của GDCNYN và đánh giá tốt mức độ thực hiện các nội dung giáo dục, trong khi giảng viên sử dụng đa dạng phương pháp với mức độ hiệu quả cao. Tuy nhiên, một số nội dung và phương pháp vẫn cần được tiếp tục đổi mới, tăng cường để bảo đảm tính toàn diện và nâng cao hơn nữa chất lượng giáo dục trong bối cảnh mới.

2.2.2. Nguyên tắc đề xuất biện pháp giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên trong dạy học môn ĐLQP&AN của Đảng Cộng sản Việt Nam ở các trường đại học tại TPHCM

Môn ĐLQP&AN của Đảng Cộng sản Việt Nam có mục tiêu và nội dung giáo dục cụ thể, có tiềm năng, ưu thế lớn trong việc hun đúc, bồi dưỡng chủ nghĩa yêu nước và ý thức trách nhiệm bảo vệ Tổ quốc cho sinh viên. Để phát huy hiệu quả tiềm năng đó, việc đề xuất và triển khai các biện pháp giáo dục chủ nghĩa yêu nước trong môn học cần bảo đảm một số nguyên tắc cơ bản, làm cơ sở định hướng cho hoạt động sư phạm, bảo đảm tính khoa học và phù hợp với đường lối giáo dục của Đảng, Nhà nước.

Thứ nhất, bảo đảm mục tiêu môn học và mục tiêu GDCNYN cho sinh viên. Đây là nguyên tắc nền tảng, giữ vai trò định hướng xuyên suốt. Nội dung giáo dục cần được tích hợp linh hoạt trong các hoạt động dạy học trên cơ sở trang bị cho sinh viên kiến thức cơ bản về đường lối, quan điểm của Đảng về quốc phòng, an ninh; đồng thời bồi dưỡng ý thức trách nhiệm, tinh thần cảnh giác cách mạng và sự sẵn sàng tham gia bảo vệ Tổ quốc. Việc cụ thể

hóa nội dung giáo dục vào từng bài học, phương pháp và hoạt động học tập giúp bảo đảm giáo dục chủ nghĩa yêu nước trở thành bộ phận hữu cơ của môn học, đồng thời là cơ sở cho kiểm tra, đánh giá kết quả học tập của sinh viên.

Thứ hai, bảo đảm sự thống nhất giữa tính đảng, tính khoa học và lòng yêu nước. Nội dung giáo dục phải dựa trên nền tảng chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và các quan điểm, đường lối của Đảng về quốc phòng, an ninh và bảo vệ Tổ quốc; đồng thời phản ánh trung thực thực tiễn lịch sử và bối cảnh hiện nay, tránh giáo điều, sáo rỗng. Bên cạnh đó, việc giáo dục cần bảo đảm tính khoa học thông qua việc sử dụng thông tin, số liệu chính xác, có cơ sở kiểm chứng và vận dụng phương pháp phù hợp với đặc điểm tâm lí sinh viên, qua đó bồi dưỡng lòng yêu nước một cách tự nhiên, thuyết phục.

Thứ ba, bảo đảm phát huy lòng tự hào, tự tôn và giá trị truyền thống dân tộc. GDCNYN trong môn học không chỉ dừng lại ở trang bị kiến thức về quốc phòng, an ninh mà còn hướng tới khơi dậy niềm tự hào về truyền thống lịch sử, văn hóa và tinh thần đấu tranh giữ nước của dân tộc. Thông qua việc khai thác các chiến công, tấm gương anh hùng, nghệ thuật quân sự truyền thống và vấn đề bảo vệ chủ quyền quốc gia, giảng viên góp phần nuôi dưỡng ý thức trách nhiệm và động lực cống hiến trong sinh viên. Quá trình giáo dục cần được thực hiện một cách khoa học, tránh cực đoan, đồng thời gắn với tinh thần tôn trọng và hội nhập quốc tế.

Thứ tư, bảo đảm khả năng đo lường và đánh giá hiệu quả trong GDCNYN. Trong điều kiện đổi mới giáo dục, đánh giá cần hướng tới toàn diện, không chỉ dừng ở kiểm tra kiến thức mà còn chú trọng phẩm chất, thái độ và năng lực của sinh viên. Giảng viên giữ vai trò thiết kế và hướng dẫn sinh viên tham gia tự đánh giá và đánh giá đồng đẳng thông qua các hình thức như bài tập cá nhân, thảo luận, thuyết trình, dự án hoặc tình huống thực tiễn. Việc sử dụng các công cụ như phiếu tự đánh giá, bảng kiểm hay hồ sơ học tập góp phần hình thành tinh thần trách nhiệm, tính trung thực và ý thức tự giác và những biểu hiện cụ thể của chủ nghĩa yêu nước trong điều kiện hòa bình.

2.2.3. Đề xuất các biện pháp giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên trong dạy học môn ĐLQP&AN của Đảng Cộng sản Việt Nam ở các trường đại học tại TPHCM

Trên cơ sở lí luận về giáo dục chủ nghĩa yêu nước, kết quả khảo sát thực trạng và các nguyên tắc đã xác định, việc đề xuất biện pháp GDCNYN trong dạy học môn ĐLQP&AN được xây dựng thành một hệ thống đồng bộ, có sự liên kết giữa mục tiêu, nội dung, hình thức, phương pháp và kiểm tra đánh giá. Các biện pháp không tồn tại rời rạc mà bổ sung, hỗ trợ lẫn nhau, hướng tới nâng cao hiệu quả giáo dục chính trị tư tưởng cho sinh viên trong bối cảnh TPHCM là địa bàn chiến lược về kinh tế xã hội và quốc phòng – an ninh.

Biện pháp thứ nhất là xác định mục tiêu và nội dung GDCNYN trong từng bài học của môn học.

Yêu cầu: Việc xác định nội dung giáo dục phải bảo đảm sự thống nhất giữa tính đảng, tính khoa học và lòng tự hào dân tộc; bám sát chuẩn đầu ra của môn học, tuân thủ các hướng

dẫn của Trung ương về giáo dục lí luận chính trị, đồng thời phù hợp với nhận thức, tâm lí của sinh viên đại học.

Nội dung biện pháp: Khắc họa sâu sắc 5 nội dung cốt lõi của GDCNYN vào tiến trình bài học, bao gồm: Giáo dục lòng tự hào, tự tôn dân tộc; Khơi dậy khát vọng phát triển đất nước; Tinh thần cống hiến vì dân vì nước; Ý thức kiên quyết đấu tranh bảo vệ lợi ích quốc gia; và Chủ nghĩa yêu nước chân chính gắn với chủ nghĩa quốc tế trong sáng.

Cách thức thực hiện: Giảng viên cần đổi chiều mục tiêu môn học với mục tiêu GDCNYN để thiết kế chuẩn đầu ra cho từng bài. Ví dụ, trong bài “Quan điểm của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về chiến tranh, quân đội và bảo vệ Tổ quốc”, giảng viên lồng ghép phân tích tính chính nghĩa của cuộc chiến tranh bảo vệ Tổ quốc để giáo dục ý chí tự cường. Đối với bài “Kết hợp phát triển kinh tế, xã hội với tăng cường quốc phòng, an ninh và đối ngoại”, cần phân tích sâu khát vọng xây dựng đất nước phồn vinh. Qua đó, chuyển hóa các giá trị trừu tượng thành kiến thức môn học cụ thể.

Bảng 2. Minh họa nội dung GDCNYN cho sinh viên trong môn học

Nội dung bài	Kết hợp nội dung GDCNYN
Bài: Những vấn đề cơ bản về lịch sử nghệ thuật quân sự Việt Nam	
- Các cuộc khởi nghĩa và chiến tranh chống xâm lược từ thế kỉ III trước công nguyên đến thế kỉ XVIII	- Các cuộc khởi nghĩa và chiến tranh chống xâm lược từ thế kỉ III trước công nguyên đến thế kỉ XVIII
- Nghệ thuật đánh giặc của ông cha ta	- Nghệ thuật đánh giặc của ông cha ta
- Nghệ thuật quân sự Việt Nam từ khi có Đảng lãnh đạo	- Nghệ thuật quân sự Việt Nam từ khi có Đảng lãnh đạo
	- Truyền thống lịch sử vẻ vang qua các thời kì lịch sử; Tấm gương hi sinh của các anh hùng dân tộc; Quan điểm xây dựng nền quốc phòng độc lập, tự chủ, không phụ thuộc
Bài: Những vấn đề cơ bản về bảo vệ an ninh quốc gia và bảo đảm trật tự an toàn xã hội	
- Khái niệm, nhiệm vụ, nguyên tắc bảo vệ an ninh quốc gia; Đối tượng xâm phạm an ninh quốc gia, cơ quan chuyên trách bảo vệ an ninh quốc gia	- Khái niệm, nhiệm vụ, nguyên tắc bảo vệ an ninh quốc gia và bảo đảm trật tự, an toàn xã hội
- Khái niệm, nội dung bảo đảm trật tự, an toàn xã hội; Đối tượng xâm phạm trật tự, an toàn xã hội; các tai nạn, tệ nạn xã hội; Tình hình an ninh quốc gia và trật tự, an toàn xã hội	- Đối tượng xâm phạm an ninh quốc gia, cơ quan chuyên trách bảo vệ an ninh quốc gia và trật tự, an toàn xã hội; các tai nạn, tệ nạn xã hội
- Quan điểm của Đảng, Nhà nước trong công tác bảo vệ an ninh quốc gia và bảo đảm trật tự, an toàn xã hội; trách nhiệm của SV	- Tình hình an ninh quốc gia và trật tự, an toàn xã hội
	- Quan điểm của Đảng, Nhà nước trong công tác bảo vệ an ninh quốc gia và bảo đảm trật tự, an toàn xã hội; trách nhiệm SV
	- Thành quả của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; Tuân thủ pháp luật, đấu tranh phòng chống tội phạm và tệ nạn xã hội; Đường lối đối ngoại nhất quán của Đảng và Nhà nước

Biện pháp thứ hai là lựa chọn và tổ chức các hình thức, phương pháp giáo dục phù hợp với đặc thù môn học và đặc điểm sinh viên.

Yêu cầu: Việc lựa chọn hình thức và phương pháp GDCNYN phải dựa trên những căn cứ khoa học và thực tiễn vững chắc, đảm bảo tính mục đích, hệ thống, khả thi và hiệu quả.

Quá trình lựa chọn cần bám sát các căn cứ cốt lõi: chủ trương của Đảng; chương trình môn học; mục tiêu bài học; đặc thù môi trường học tập quân sự tập trung; và đặc điểm tâm sinh lý của sinh viên đại học hiện nay như năng động, nhạy bén nhưng dễ chịu tác động từ môi trường mạng. Các hình thức và phương pháp được lựa chọn không tồn tại độc lập mà phải có sự giao thoa, bổ trợ lẫn nhau, tận dụng tối đa chất liệu lịch sử, truyền thống để khắc phục tính khô khan của lý thuyết, tạo thành một hệ thống tác động toàn diện đến nhận thức, tình cảm và hành động của người học.

Nội dung biện pháp: Cần đa dạng hóa, kết hợp linh hoạt 6 hình thức và các phương pháp giảng dạy tích cực, hướng đến việc cá nhân hóa quá trình tiếp nhận của sinh viên. Về hình thức: Triển khai đồng bộ 6 hình thức chủ yếu gồm: (1) Giáo dục qua hoạt động dạy học trên lớp; (2) Qua sinh hoạt chính trị, tư tưởng; (3) Qua các hoạt động phong trào, Đoàn - Hội; (4) Qua hội thảo khoa học, tọa đàm, báo cáo chuyên gia; (5) Qua hoạt động nghiên cứu thực tế tại địa phương, di tích lịch sử; (6) Qua hoạt động tự giáo dục (tự học, tự rèn luyện) của sinh viên. Về phương pháp: Khắc phục tình trạng truyền thụ một chiều bằng cách kết hợp nhuần nhuyễn các phương pháp truyền thống với các phương pháp hiện đại, đề cao tính tương tác như: đàm thoại mở, dạy học trực quan, nêu và giải quyết vấn đề, thực hành trải nghiệm, đọc sách nghiên cứu tài liệu và ứng dụng công nghệ trực tuyến.

Cách thức thực hiện: Tùy thuộc vào 5 nội dung cốt lõi của GDCNYN và đặc thù từng bài học, giảng viên thiết kế ma trận kết hợp hình thức - phương pháp chủ đạo sao cho phát huy ưu thế cao nhất:

Thứ nhất, đối với nội dung giáo dục lòng tự hào, tự tôn dân tộc. Hình thức chủ đạo là dạy học trên lớp kết hợp phương pháp thuyết trình và trực quan. Ví dụ: Khi giảng dạy Bài 7 “Những vấn đề cơ bản về lịch sử nghệ thuật quân sự Việt Nam”, giảng viên sử dụng các thước phim tài liệu lịch sử, sơ đồ trận đánh, kết hợp nghệ thuật kể chuyện để tái hiện sinh động chiến thuật “lấy ít địch nhiều, lấy yếu thắng mạnh”, từ đó khơi dậy niềm tự hào mãnh liệt về cội nguồn sức mạnh và truyền thống đánh giặc của cha ông.

Thứ hai, đối với nội dung khơi dậy khát vọng phát triển đất nước. Ưu tiên hình thức tự giáo dục (tự học) kết hợp phương pháp đàm thoại, nghiên cứu tài liệu. Trong Bài 6 “Kết hợp phát triển kinh tế, xã hội với tăng cường quốc phòng, an ninh và đối ngoại”, giảng viên giao nhiệm vụ cho sinh viên tự tìm hiểu số liệu kinh tế vĩ mô, các thành tựu đổi mới của đất nước, sau đó tổ chức đàm thoại trên lớp nhằm hình thành tư duy độc lập và niềm tin vững chắc phen đầu quốc gia.

Thứ ba, đối với nội dung giáo dục tinh thần cống hiến vì dân vì nước. Sử dụng hình thức sinh hoạt chính trị, tư tưởng và phong trào kết hợp phương pháp thực hành, trải nghiệm. Thông qua việc tổ chức cho sinh viên ăn ở, sinh hoạt theo chế độ nề nếp chính quy của quân đội, kết hợp các phong trào “Tuổi trẻ giữ nước”, giảng viên rèn luyện cho sinh viên ý thức kỉ luật, tinh thần tập thể, “mình vì mọi người”, vượt qua những thói quen sống thực dụng, ích kỉ.

Thứ tư, đối với nội dung kiên quyết đấu tranh bảo vệ lợi ích quốc gia. Khai thác hình thức nghiên cứu thực tế và phương pháp nêu và giải quyết vấn đề. Ví dụ, trong Bài 11 “Bảo

vệ an ninh quốc gia và bảo đảm trật tự an toàn xã hội”, giảng viên thông tin các tình huống giả định mang tính thời sự như tin giả, thông tin xuyên tạc trên mạng xã hội, các biểu hiện của “diễn biến hòa bình” để sinh viên thảo luận nhóm, thực hành nhận diện và đề xuất cách thức đấu tranh phản bác sắc bén.

Thứ năm, đối với nội dung chủ nghĩa yêu nước gắn với chủ nghĩa quốc tế trong sáng. Áp dụng hình thức hội thảo, tọa đàm chuyên gia kết hợp đàm thoại mở. Nhà trường có thể mời các chuyên gia, báo cáo viên phân tích chuyên sâu về cục diện thế giới, đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ của Đảng. Qua đó, giúp sinh viên có nhãn quan rộng mở, hiểu rõ trách nhiệm gắn kết sức mạnh dân tộc với sức mạnh thời đại, sẵn sàng hành trang hội nhập với vị thế của một công dân toàn cầu yêu nước

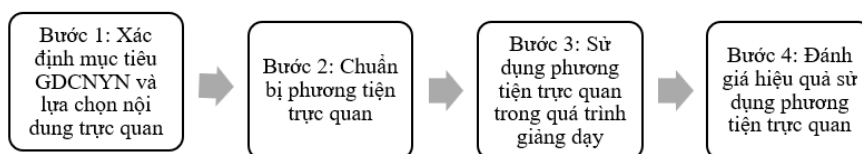
Biện pháp thứ ba là tổ chức các hoạt động GDCNYYN theo quy trình chặt chẽ nhằm bảo đảm tính khả thi.

Yêu cầu: Tiến trình sư phạm phải được thiết kế logic, liền mạch, lấy người học làm trung tâm, tạo không gian mở để sinh viên thẩm thấu lí luận và chuyển hóa thành hành động thực tiễn.

Nội dung biện pháp: Triển khai giảng dạy qua quy trình 4 bước liên hoàn từ Khởi động (Kích thích tư duy) - Khám phá tri thức (Tìm hiểu kiến thức mới) - Luyện tập (Xử lí tình huống) đến Vận dụng (Liên hệ thực tiễn bản thân).

Cách thức thực hiện: Tại bước Khởi động, giảng viên sử dụng các sự kiện lịch sử hoặc hiện vật trực quan để khơi gợi cảm xúc. Ở bước Khám phá, tiến hành truyền thụ kiến thức lí luận gắn chặt với nội hàm yêu nước. Bước Luyện tập, tập trung vào việc cho sinh viên thảo luận nhóm, giải quyết các giả định, ví dụ: nhận diện và đấu tranh với thông tin xuyên tạc trên mạng xã hội. Tại bước Vận dụng, giảng viên định hướng sinh viên xây dựng các kế hoạch rèn luyện cá nhân, cụ thể hóa lòng yêu nước bằng những cam kết thiết thực trong học tập và tu dưỡng đạo đức công dân.

Mỗi hình thức và phương pháp đều được thiết kế theo các bước từ xác định mục tiêu, lựa chọn nội dung, chuẩn bị điều kiện, tổ chức triển khai đến đánh giá rút kinh nghiệm. Quy trình này giúp giảng viên chủ động trong thiết kế hoạt động, tránh tình trạng lồng ghép hình thức, cảm tính. Đồng thời tạo điều kiện để sinh viên tham gia tích cực, phát huy vai trò chủ thể trong quá trình hình thành nhận thức, tình cảm và định hướng hành động yêu nước.

Hình 1. Quy trình thực hiện phương pháp trực quan

Biện pháp thứ tư là đổi mới kiểm tra đánh giá theo hướng toàn diện.

Yêu cầu: Công tác đánh giá phải mang tính toàn diện, liên tục; không chỉ dừng lại ở

việc đo lường khả năng ghi nhớ lí thuyết mà phải đánh giá được sự biến chuyển thực chất trong thái độ, niềm tin chính trị và năng lực hành động của sinh viên.

Nội dung biện pháp: Xây dựng khung đánh giá (rubrics) với các tiêu chí, chỉ báo rõ ràng về nhận thức, thái độ và hành vi. Kết hợp đa dạng các công cụ như đánh giá qua quan sát sư phạm, hồ sơ học tập (portfolio), bài thi tự luận/trắc nghiệm, tự đánh giá và đánh giá đồng đẳng.

Cách thức thực hiện: Giảng viên kết hợp đánh giá thường xuyên, thể hiện qua sự tích cực tham gia tranh luận, chất lượng làm việc nhóm, với đánh giá định kì. Đưa các nội dung liên hệ thực tiễn về trách nhiệm công dân vào đề thi tự luận cuối kì. Yêu cầu sinh viên lập “hồ sơ học tập” để lưu trữ các sản phẩm, tiểu luận, dự án về chủ đề bảo vệ Tổ quốc. Đặc biệt, tăng cường sử dụng hình thức tự đánh giá và đánh giá chéo giữa các sinh viên nhằm bồi dưỡng năng lực tự phản tỉnh, tự điều chỉnh hành vi theo chuẩn mực đạo đức của người công dân yêu nước.

Chẳng hạn để đánh giá kết quả GDCNYN trong môn học qua hồ sơ học tập, giảng viên yêu cầu sinh viên xây dựng hồ sơ học tập với chủ đề “Tuổi trẻ Việt Nam với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc” với danh mục như sau:

Bảng 3. Danh mục hồ sơ học tập

Mã	Tên hồ sơ
1.1	Bài kiểm tra trong môn ĐLQP&AN của Đảng Cộng sản Việt Nam
1.2	Bài luận về một chủ đề liên quan đến đường lối quốc phòng, an ninh của Đảng
1.3	Báo cáo nghiên cứu về một vấn đề thời sự liên quan đến quốc phòng, an ninh
1.4	Bài thuyết trình về một tấm gương anh hùng trong Quân đội nhân dân Việt Nam hoặc lực lượng vũ trang nhân dân
1.5	Sản phẩm dự án
2.1	Phiếu tự đánh giá về quá trình học tập môn học
2.2	Phiếu đánh giá đồng đẳng về sự đóng góp của thành viên nhóm
3.1	Nhật kí học tập ghi lại những suy nghĩ, cảm xúc, bài học kinh nghiệm trong quá trình học tập
3.2	Ảnh, video ghi lại các hoạt động học tập, rèn luyện

Tóm lại, các biện pháp GDCNYN cho sinh viên trong dạy học môn ĐLQP&AN của Đảng Cộng sản Việt Nam được xây dựng trên cơ sở lí luận, thực tiễn khảo sát và các nguyên tắc giáo dục xác định, bảo đảm tính đồng bộ giữa mục tiêu, nội dung, hình thức, phương pháp và kiểm tra đánh giá. Các biện pháp có mối liên hệ chặt chẽ, bổ sung và hỗ trợ lẫn nhau, hướng tới phát triển toàn diện nhận thức, tình cảm và định hướng hành động yêu nước cho sinh viên. Đây là cơ sở, nền tảng quan trọng góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục chính trị tư tưởng tại các trường đại học ở TPHCM trong bối cảnh hiện nay.

3. Kết luận

Trong bối cảnh đất nước đang tiếp tục đẩy mạnh công cuộc đổi mới và hội nhập quốc tế, chủ nghĩa yêu nước và giáo dục chủ nghĩa yêu nước giữ vai trò đặc biệt quan trọng trong việc củng cố nền tảng tư tưởng và bồi dưỡng sức mạnh tinh thần cho thế hệ trẻ. Kết quả

nghiên cứu đã làm rõ cơ sở lí luận, khảo sát thực trạng giáo dục chủ nghĩa yêu nước trong dạy học môn ĐLQP&AN của Đảng Cộng sản Việt Nam tại các trường đại học trên địa bàn TPHCM, đồng thời chỉ ra những yêu cầu đặt ra trong điều kiện mới. Trên cơ sở đó, bài viết đã đề xuất 4 biện pháp cụ thể gồm (1) Xác định mục tiêu và nội dung giáo dục chủ nghĩa yêu nước trong từng bài học của môn học; (2) Lựa chọn và tổ chức các hình thức, phương pháp giáo dục phù hợp với đặc thù môn học và đặc điểm sinh viên; (3) Tổ chức các hoạt động giáo dục chủ nghĩa yêu nước theo quy trình chặt chẽ nhằm bảo đảm tính khả thi; (4) Đổi mới kiểm tra đánh giá theo hướng toàn diện. Các biện pháp có mối quan hệ thống nhất và bổ trợ lẫn nhau, trong đó việc xác định đúng yêu cầu cần đạt giữ vai trò định hướng, tổ chức thực hiện là khâu trung tâm và kiểm tra đánh giá là điều kiện bảo đảm hiệu quả. Việc triển khai đồng bộ các biện pháp sẽ góp phần nâng cao chất lượng giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên, hình thành thể hệ trẻ có bản lĩnh chính trị vững vàng, ý thức trách nhiệm và khát vọng cống hiến trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

❖ ***Tuyên bố về quyền lợi:*** Các tác giả xác nhận hoàn toàn không có xung đột về quyền lợi.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Central Department of Propaganda and Education. (2018). *Chủ nghĩa yêu nước Việt Nam* [Vietnamese patriotism]. Truth National Political Publishing House.
- Dong, T. T. (2018). *Educating patriotism for students in the current period* [Giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho sinh viên trong giai đoạn hiện nay]. Ha Noi National University Publishing House.
- Ho Chi Minh. (2011). *Hồ Chí Minh: Toàn tập, tập 7* [Ho Chi Minh: Complete Works, Volume 7]. National Political Publishing House Truth.
- Hoang, P. (1998). *Từ điển tiếng Việt* [Vietnamese Dictionary]. Da Nang Publishing House. Da Nang.
- Huynh, V. S., Nguyen, V. K., & Nguyen, L. P. (2025). Applying Ho Chi Minh's thought on patriotism education for students in the era of national rise. *Ho Chi Minh City University of Education Journal of Science*, 22(11), 2084-2096. <https://doi.org/10.54607/hcmue.js.22.11.5251>
- Ministry of Education and Training. (2020). *Thông tư số: 05/2020/TT-BGDĐT về ban hành Chương trình Giáo dục quốc phòng và an ninh trong trường trung cấp sư phạm, cao đẳng sư phạm và cơ sở giáo dục đại học* [Circular No. 05/2020/TT-BGDĐT on the Promulgation of the National Defense and Security Education Curriculum for Pedagogical Secondary Schools, Pedagogical Colleges, and Higher Education Institutions].
- Nguyen, L. P., Pham, C. H., Nguyen, T. T. N., & Thai, H. T. (2024). Educating patriotism for students of Ho Chi Minh City University of Education through teaching the subject of National Defense and Security Education. *Viet Nam Journal of Education*, 24(Special Issue), 136-141.

- Ngo, D. T. (2005). *Chủ nghĩa yêu nước: Nguồn cội và động lực phát triển của dân tộc* [Patriotism: The origin and driving force of national development]. Education Publishing House.
- Ngo, X. D. (2019). *Vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh trong công tác giáo dục chủ nghĩa yêu nước cho thanh niên Việt Nam hiện nay* [Applying Ho Chi Minh's thought in educating patriotism for Vietnamese youth today]. Doctoral thesis. Academy of Journalism and Communication.
- Omelchenko, D., Maximova, S., Avdeeva, G., Goncharova, N., Noyanzina, O., Surtaeva, O. (2015). Patriotic education and civic culture of youth in Russia: Sociological perspective. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 190, 364–371. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2015.05.012>
- Peters, M. A., Britton, A., & Blee, H. (2008). *Global citizenship education: Key considerations*. Sense Publishers.
- Phung, K. D. (2006). *Một số vấn đề về giáo dục chủ nghĩa yêu nước, xây dựng ý chí quyết chiến, quyết thắng cho quân và dân ta trong thời kì mới* [Some issues on patriotic education and building the determination to fight and win for our army and people in the new period]. People's Army Publishing House.
- Phung, K. D. (2007). *Nghiên cứu các giải pháp giáo dục chủ nghĩa yêu nước, xây dựng ý chí quyết chiến quyết thắng cho quân và dân ta* [Research on solutions for patriotic education and building the determination to fight and win for our army and people]. Doctoral dissertation. Military Political Academy.
- The Communist Party of Viet Nam. (2026). *Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV* [Resolution of the 14th National Party Congress].

**MEASURES FOR EDUCATING PATRIOTISM AMONG UNIVERSITY STUDENTS
IN THE TEACHING OF THE COMMUNIST PARTY OF VIET NAM'S NATIONAL
DEFENSE AND SECURITY GUIDELINES AT UNIVERSITIES IN HO CHI MINH CITY**

Huỳnh Văn Sơn, Nguyễn Linh Phong*

Ho Chi Minh City University of Education, Vietnam

**Corresponding author: Nguyễn Linh Phong – Email: phongnl@hcmue.edu.vn*

Received: April 23, 2026; Revised: May 03, 2026; Accepted: May 22, 2026

ABSTRACT

Educating university students about patriotism through the course on the Communist Party of Viet Nam's National Defense and Security Guidelines plays an important role in fostering political steadfastness and a sense of responsibility for safeguarding the homeland. Based on theoretical research and a survey conducted at universities in Ho Chi Minh City, the authors propose a set of measures for promoting patriotism education through this course. Structured according to the educational process, these measures include defining objectives and content; selecting appropriate educational approaches and methods; organizing educational activities systematically; and improving assessment methods. The proposed measures are grounded in fundamental educational principles and are intended to enhance the effectiveness of patriotism education for university students in Ho Chi Minh City in the current context.

Keywords: Ho Chi Minh City; measures; National defense and Security guidelines; patriotism education